

כנס בינלאומי

יהודי בבל:
תרבות וחברה
בעת החדשה

שני-שלישי, ט"ו-ט"ז באייר תשע"ט

20-21 במאי 2019

באוניברסיטת בר-אילן ומרכז מורשת יהדות בבל

אוניברסיטת בר-אילן

מרכז דהאן
המרכז לחברה, תרבות וחינוך במורשת יהדות ספרד
ע"ש אהרן ורחל דהאן

מרכז
מורשת
יהדות
בבל
Babylonian
Jewry
Heritage
Center
مركز ومتحف
يهود بابل (العراق)

הקרן לקידום החינוך בישראל
מיסודה של תן לקידום החינוך יוצאי עיראק בישראל בע"מ

הוועדה האקדמית של הכנס:

פרופ' משה גת, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' שאול רגב, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' חביבה פדיה, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

ד"ר צבי יהודה, מרכז מורשת יהדות בבל

ד"ר שמעון אוהיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

גבי עליזה דיין הממה, מנכ"לית מרכז מורשת יהדות בבל

ניהול הכנס:

ד"ר שמעון אוהיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

ארגון והפקה:

גבי אורה קובלקובסקי, מרכזת מרכז דהאן,
אוניברסיטת בר-אילן

לפרטים והרשמה:

מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן

טל: 03-5317959 פקס: 03-5342621

E-mail: dahan.center@mail.biu.ac.il

www.dahancenter.co.il

 [Dahan Center Bar-Ilan University](https://www.facebook.com/DahanCenterBarIlan)

דמי השתתפות:

40 ₪ ליומיים / 30 ₪ ליום אחד

כנס בינלאומי
יהודי בבל:
תרבות וחברה בעת החדשה

יום שני, ט"ו באייר תשע"ט, 20 במאי 2019
אוניברסיטת בר-אילן, אולם פלדמן, בניין 301

התכנסות ורישום

09:30-10:00

מושב פתיחה

10:00-11:30

יו"ר: ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

ברכות:

פרופ' ירון הראל, דיקן הפקולטה למדעי היהדות
פרופ' אפרים צדקה, יו"ר מרכז מורשת יהדות בבל

הרצאת פתיחה:

פרופ' משה גת, אוניברסיטת בר-אילן
*מודרניזציה וזהות בקרב יהודי עיראק מאמצע המאה ה-19
עד המאה ה-20*

הפסקה

11:30-12:00

מושב 2: בין זהות ללאומיות בעיראק

12:00-14:00

יו"ר: פרופ' שאול רגב, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אסתר מאיר-גליצנשטיין, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
*מאבקים לאומיים וזהויות מתנגשות: יהודי עיראק בין
לאומיות ערבית ולאומיות יהודית*

פרופ' עפרה בנג'ו, אוניברסיטת תל-אביב
יהודי כורדיסטאן בעיראק: קהילה בפני עצמה

ד"ר דפנה צמחוני, הטכניון
*יציאת היהודים מעיראק: זיכרון העבר והחיפוש אחר זהות
חדשה גישות של יהודים וערבים*

ד"ר ניסים קזז, אגודת האקדמאים יוצאי עיראק בישראל
האוריינטציה העיראקית בקרב הנהגת יהדות עיראק וכשלונה

הפסקת צהריים

14:00-15:00

15:00-16:00

מושב 3: הגות והלכה

יו"ר: פרופ' משה גת, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' שאול רגב, אוניברסיטת בר-אילן
ראשית הקבלה בעיראק

ד"ר אמיר זוארץ, אוניברסיטת בר-אילן
פסיקת ההלכה בדיני משפחה בעיראק בסוף המאה התשע
עשרה וראשית המאה העשרים

הפסקה

16:00-16:15

מושב 4: הסיפור והשיר של יהודי בגדאד

יו"ר: פרופ' אהרן גימאני, אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר מירב רוזנפלד, אוניברסיטת קיימברידג'
יהדות ואסלאם בשיר הפאראליטורגי של יהודי בבל: שיקוף
המיזוג ביניהם בטקסט, במוסיקה ובזהות המשוררים וקהל
המאמינים

ד"ר רבקה קדוש, מכללת גבעת וושינגטון
קריאה בסיפור 'מעשה הרב שהתווכח עם סוחר' כמדגם
ליחסי מבדה ומציאות בדרשותיו של ר' יוסף חיים מבגדאד

ד"ר איתמר דרורי, אוניברסיטת בר-אילן
ראשיתו של חכם ששון מרדכי שְנָדוּך: מממוֹכֵט אישי לאגדת
מקום

16:15-17:45

תכנית אמנותית

18:15-19:30

תזמורת "פירקת אל נור"

למוסיקה קלאסית מזרחית וערבית
עם הזמרים והפייטנים

אלעד הראל ואריאל כהן

בקונצרט המוקדש ליצירות קלאסיות
מן המוסיקה הערבית - יהודית בעירק
ולשירת השבחות של יהודי בבל

FIRQAT ALNOOR
פירקת אלנור

יום שלישי, ט"ז באייר תשע"ט, 21 במאי 2019
מרכז מורשת יהדות בבל, אור יהודה

התכנסות וכיבוד קל

09:30-10:00

מושב 5: בתי כנסת וקברי קדושים

10:00-12:00

יו"ר ודברי פתיחה:

גב' עליזה דיין חממה, מנכ"לית מרכז מורשת יהדות בבל

ד"ר צבי יהודה, המכון לחקר יהדות בבל

**בניית מסגד על חצרות קבר יחזקאל הנביא בכפל - אבן-בוזון
למחיקת אתרי מורשת של יהודי בבל בעיראק**

גב' לימור קטן, המכון לחקר יהדות בבל והאוניברסיטה העברית
בירושלים

אדריכלות בית הכנסת מאיר טוויג בבגדאד

מר אדי אשכנזי, הפדרציה הספרדית האמריקאית

**הכתובות שנמצאו בקבר נחום באל-קוש: תובנה להיסטוריה
ותרבות**

ד"ר שירל בנארד ומר אדם טיפן, האליאנס לשיקום המורשת
התרבותית

**שחזור המקום המקודש, כיבוד המסורת - אלקוש ויהודי עיראק
וכורדיסטאן**

הרצאה באנגלית

הרצאה באנגלית

הפסקת קפה

12:00-12:15

מושב 6: תרבות וחברה בעת החדשה

12:15-13:45

יו"ר: ד"ר צבי יהודה, המכון לחקר יהדות בבל

גב' יו אמנו, אוניברסיטת דושישה (קיוטו, יפן)

**היבטים של יהודיות: המקרה של האינטלקטואלים היהודים
בעיראק בשנות העשרים**

ד"ר דוד בסון, יו"ר אגודת האקדמאים יוצאי עיראק בישראל

אינטלקטואלים יהודים בעיראק של פוסט טסקיט

ד"ר יעקב מעוז, תנועת תיקון והחברה למתנ"סים

**הארמית הבבלית והארמית-כורדית המדוברת בימינו, נכס
תרבות בסכנת הכחדה**

גב' אורלי בחר-לוי, מרכז מורשת יהדות בבל

**הנכחת הפתגם של יהודי בבל במציאות העכשווית באמצעות
האיור והקריקטורה**

הרצאה באנגלית

הרצאה באנגלית

הפסקה צהריים

13:45-14:15

מושבים מקבילים

14:15-16:00

מושב 7: שירים ומשוררים ונכסי תרבות

יו"ר: פרופ' שלוח וייל, האוניברסיטה העברית בירושלים

ד"ר שרה מנשה, לונדון

*שבחות - שירי השבחות במסורת היהודית בבבל: מבגדאד
לבומביי וללונדון*

ד"ר גאולה אלימלך, אוניברסיטת בר-אילן

סמיר נקאש: נביא חורבן וזעם?

גב' שושנה ויג, אוניברסיטת בר-אילן

"הפרהוד" כחוויה מכוננת בשירת הרצל ובלפור חקק

מר בלפור והרצל חקק, משוררים וסופרים

השירה המשפחתית כאמצעי להתחבר לאילן היוחסין של העם

הרצאה באנגלית

מושב 8: יחסי יהודים וערבים

יו"ר: גב' ציונית פתאל קופרווסר, מרכז מורשת יהדות בבל

גב' נירן בסון-טימן, לונדון

יהדות בבל והיחסים עם עיראק בהווה ובעתיד

ד"ר אדי כהן, אוניברסיטת בר-אילן

*התעמולה הנאצית בערבית ותרומתה לאירועי הפרהוד הטבח
ביהודי עיראק ביוני*

גב' ג'נט דלל, פעילה ציבורית

*יהדות בבל: מחורבן ועקירה ועד הבראה והכרה - באמצעות
פרספקטיבה תקשורתית*

ד"ר מאיר סמרה, אוניברסיטת סידני, אוסטרליה

*זיכרונות בכתב של יהודים ממוצא עיראקי החיים
באוסטרליה*

הרצאה באנגלית

הפסקת קפה

16:00-16:30

מושב 9: תפוצת יהודי בבל

16:30-17:30

יו"ר: ד"ר דוד בסון, יו"ר אגודת האקדמאים יוצאי עיראק בישראל
פרופ' שלוחה וייל, האוניברסיטה העברית בירושלים
היהודים "הבגדאדים" בהודו: גיוון מרובה פנים ושמירת זהות
ד"ר מייסי מאייר, בית הספר למדעי היהדות בלונדון
התרבות והחברה של יהודי בבל בשנחאי

(מושב באנגלית)

הפסקה קפה

17:30-17:45

**מושב 10: אני עיראקי גאה:
התכתבות עם מורשת יהדות בבל-
מבט של הדור השלישי של סופרים ומשוררים**

17:45-19:00

יו"ר: פרופ' משה שמש, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
גב' נועה שקרג'י, משוררת, עורכת וחוקרת ספרות
רפרודוקציה של אבותינו הגוזרים עלינו להיכנע
גב' ענת לב-אדלר, סופרת ועורכת
"אל תקראו לי מזרחית, אני עיראקית גאה"
גב' ציונית פתאל קופרווסר, אוניברסיטת בר-אילן
**"על שורשים וזהות: מסע בעקבות הספר "התמונות שעל
הקיר"**

רב שיח

19:15-20:30

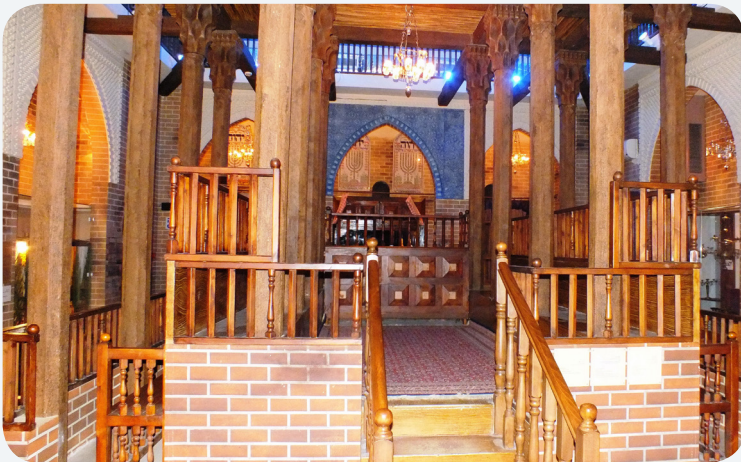
השתלבותם של יהודי עיראק בחברה הישראלית

משתתפים:

פרופ' סמי סמוחה, חתן פרס ישראל, אוניברסיטת חיפה
מר אלי עמיר, סופר
עו"ד ליאת שוחט, ראש עריית אור יהודה
מר רוני דניאל, הפרשן הצבאי של חברת החדשות - ערוץ 12

המרכז למורשת יהדות בבל, אור יהודה
Babylonian Jewry Heritage Center in Or-Yehuda

בית הכנסת במרכז למורשת יהדות בבל, אור יהודה
Synagogue at Babylonian Jewry Heritage Center in Or-Yehuda